

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in ponedeljka ob 5 popoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopol se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. Lastnik konsorcijski list "Edinosti". — Tisk tiskarne "Edinosti", vpisane zadruga s omejenim poročstvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20. Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.— za pol leta " 12.— za tri mesece " 6.— Za nedeljsko izdajo za celo leto 5-20 za pol leta " 2-60

VEČERNA EDINOST

Posamezne številke se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vln. Osmrtne, zahvalne, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vln. Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 5.— vsaka nadaljna vrsta " 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev. Oglase sprejema inseratni oddelček "Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo v pravi listi. Plačila se izključno le upnjev "Edinosti". — Plača in toži se v Trstu. Uprava in inseratni oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnoštevilni račun št. 841.652.

Pri nemškem napadu na angleško obal sta bila potopljena 2 angleška torpedna rušilca

BERLIN, 17. (Kor.) Uradno se poroča: O napadu nemških vojnih ladij na vzhodno obrežje se poročajo še sledeče podrobnosti: Ko so se naše križarke bližale angleškemu brodomu, so bile ob megletem vremenu napadene brezuspešno od štirih angleških torpednih rušilcev. En rušilec je bil uničen, neki drugi težko poškodovan. Baterije v Hartlepoolu so bile uničene, istotako tudi gazometer. S krova je bilo mogoče konstatirati več detonacij in tri velike požare. Obrežna stražnica in vodovod v Scarboroughu in obrežna stražnica in signalna postaja v Whitbyju so bile porušene. Naše ladje so bile od obrežnih baterij parkrat zadete, a je škoda le neznatna. Na nekem drugem mestu je bil potopljen še en angleški torpedni rušilec.

Namestnik šefa admiralnega štaba, pl. Behnke.

Nemški napad na angleško obal.

AMSTERDAM, 17. (Kor.) Listi poročajo iz Londona: Neki očividec obstreljevanja Scarborougha izjavlja, da so dokazale nemške vojne ladje izredno hladnokrvnost in pogum. Po ničemer se ni kazalo, da so bile nemške in ne angleške ladje. Pripeljale so se v zaliv in se približale Pierskemu morju, česar dosedaj še ni storila nobena vojna ladja.

Neki star mornar v Scarboroughu je rekel, da se noben pilot ne bi upal spraviti kako ladjo tako blizu.

Neki ranjeni mornar iz Hartlepoola pripoveduje: Takoj, ko nam je bilo naznanjeno bližanje sovražnih vojnih ladij, smo vse potrebno pripravili za boj, toda streljanje se je pričelo še predno smo zamogli zapustiti pristanišče. Zadel je v poveljniški most, a napravil malo škode. Dvomim, da bi naše kroglice dosegle sovražnika. Naša ladja je bila zadeta trikrat. Neka druga križarka, ki je odšla iz Hartlepoola, je ostala nepoškodovana.

AMSTERDAM, 17. (Kor.) "Wiener Rotterdamsche Courant" poroča iz Londona: Nepotrebno je konstatirati, da je napravil napad na vzhodno obrežje globok vti, četudi v Londonu ni bil moten. Nestrpno se pričakuje nadaljni razvoj dogodkov, o čemer je admiraliteta obljubila, da bo poročala.

Za enkrat je iz poročil razvidno, da škoda v obstreljevanih mestih ni neznatna. Poročevalcu lista "Yorkshire Post" pripoveduje neki očividec, da je v Scarboroughu na tisoče ljudi pobegnilo iz hiš na cesto in na železniško postajo in v smeri glavne ceste v notranjost dežele. Le malokateri je vzli kaj s seboj. Večina je odpotovala iz Yorka z železnico. Z železnice je bilo mogoče opazovati čete begunccev z otroci na vozovih in vseh mogočih drugih vozilih; šil so vsi v notranjost dežele.

LONDON, 17. (Kor.) Tiskovni urad poroča:

Po zadnjih uradnih poročilih je bilo v Hartlepoolu 55 civilistov ubitih, 115 pa ranjenih.

Rusko-turška vojna.

CARIGRAD, 17. (Kor.) Uradni komunikacije pravi:

Ruske čete so pod zaščito topov in strojnih pušk skušale prodirati na levem bregu Čoroha. Po peturnem boju je bil sovražnik odbit.

Po boju pri Saralu, ki je potekel za nas ugodno, so naše čete neumorno nadaljevale zasedovanje sovražnika. Naša armada je zadela 15 km zapadno od Koturja na sovražnika in je prešla, ne da bi počakala prihod topov, k napadu. Sovražnik je bil pregan v smeri proti Raziju in Koturju.

Dunajski listi o zmagi na Poljskem.

DUNAJ 18. (Kor.) Listi razpravljajo z velikim zadovoljstvom o zmagi na Poljskem. "Fremdenblatt" piše: Zmaga zaveznikov ni nobeno presenečenje in noben trenutni uspeh, ampak trdni zaključki kamen z železno konsekvenco, kamen na kamen zgrajene stavbe. In to še povečuje velikanski

pomen odločilnega uspeha, ki sta ga izvajala zaveznika na poljskih in galcijskih bojiščih.

Poraz Rusov bo vplival ne samo na nadaljni razvoj stvari na severovzhodnem bojišču, ampak tudi na politične in vojaške razmere na vseh pozoriščih sedanje vojne.

Dosedanje angleške izgube glede oficirjev.

LONDON 17. (Kor.) Tiskovni urad poroča, da je izgubil angleški ekspedicijski zbor do 14. decembra 3871 oficirjev, namreč 1133 mrtvih, 2225 ranjenih in 513 pogrešanih ali ujetih.

Do 11. novembra so znašale izgube 2420 oficirjev.

Lista o izgubah vsebuje 15 generalov, 108 polkovnikov, 322 majorjev, 1123 stotnikov in 2303 poročnike.

Vstajsko gibanje v Tripolisu.

Rim 17. (K.) "Agenzia Stefani" javlja iz Tripolisa dne 17. t. m.: V sled boja, ki se je vršil dne 28. novembra v okolici Naluta, je odšla, da vspostavi red in varnost v ono področje, mešana kolona pod poveljstvom polkovnika Doversi, poveljnika pasu Jefrenskega, po cesti v Nalut proti Fesato, Kabao in Zugan. Dne 15. t. m. je dospela ta kolona v globoko dolino Naluta, v teren, ki je zelo pripraven za napade iz zasede, kjer so jih rebeli, zasedli izvrstno pozicijo, sprejeli s streljanjem iz pušk. Vnel se je hud boj, v katerega je posadka v Valutu izdatno posegla. Vstaji, katerih število se ceni na nekoliko stotin, so ostavili 16 mrtvih na bojišču. Število njihovih ranjenih se ni moglo natančno ugotoviti. Na naši strani je bil en Askarijer ubit, 14 pa ranjenih.

Kdo je odgovoren za sedanjo vojno?

DUNAJ 18. (Kor.) "Fremdenblatt" objavlja odgovor na Denis Cochinov članek v pariškem "Figaru" z naslovom "Un faux allemand".

"Fremdenblatt" protestira odločno proti poskusu, da se hoče zvaliti krivdo na vojni na Nemčijo in izjavi:

Znani ruski komunisti, ki izjavlja, da Rusija ne bi mogla mirno gledati konflikta med Avstrijo in Srbijo, ni izšel, kakor je potrdila ruska oranžna knjiga, dne 25. julija, ampak je bil kakor konstatira nemška bela knjiga, datirana z dne 24. julija in je izšel v dunajskih jutranjih listih dne 25. julija, do čim je bila izročena ruska prošnja, da naj se podaljša Srbiji utimadni rok, šele 24. julija in Sazonov pred 25. julijem še ni mogel vedeti, da je Avstrija prošnjo odklonila.

Dalje opozarja "Fremdenblatt" na dejstvo, da Rusija ljub mirno ljubnim zagotovilom Avstrije in kljub posredovalnemu poskusu Nemčije, da naj se izroči avstrijsko-srbsko sporno vprašanje aeropagu evropskih veselil, sploh ni odgovorila na to.

Čisto jasno je, da pade na Rusijo v zvezi s Srbijo, ki jo je vedno podpirala v rovarjenju proti Avstriji, ne samo moralniča odgovornost za vzroke svetovne vojne, ampak tudi krivda na izbruhu vojne.

Zborovanje komiteta Marmaros. Priznanje romunskemu in maloruskemu prebivalstvu

BUDIMPEŠTA, 17. (K.) Ogrska brzobjavna pisarna javlja iz Marmaros Szigeta; Na današnjem obnem zboru komiteta Marmaros je veliki župan Nyigre z ozirom na vojne dogodke naglašal vzgledno vršenje dolžnosti od strani uradništva in občinskih notarjev ter je stavil njihovo odlično delovanje za časa ruske invazije. Veliki župan je izjavil nato, da treba romunsko duhovščino, katere patrijarhat je bil obrekan na zloben nazloben način, le hvaliti, ter je opozoril na sijajno rehabilitacijo, ki so jo jej dale vojaške in civilne oblasti.

Istotako mu je v dobrodejno zadoščenje, da ne more patrijotičnega vedenja maloruskega ljudstva zadeta nikaka graja, izvemši grehe malega števila pokvarjenih individvijev. Zaključil je z izjavo, da je militarni položaj komiteta povsem pomirljiv ter da more prebivalstvo imeti zaupanje v zmagovalno moč naših hrabrih vojsk in našega slavnega zaveznika.

Imenovanje rabskega škofa.

BUDIMPEŠTA 17. (Kor.) Uradni list razglša imenovanje kanonika Anatola Feterja rabskim škofom.

Vladarji in vojaške časti pri sovražnikih.

Vojna je povzročila znatne izpremembe v dvornem koledarju, ki izhaja v Gothi. Nemški, avstrijski cesar in ruski car, pak angleški kralj so se odrekli vseh častnih naslovov pri sovražnih vojskah in mornaricah. Tako se je tudi kralj belgijski, v čegar vojski se ne podeljuje častne službe, odrekel časti zapovednika drugega hanoveranskega dragonskega polka št. 16 v Linneburgu, in tudi avstrijskega pehotnega polka št. 27.

Drugače soproge omenjenih vladarjev. Nemška cesarica n. pr. je v rubriki pod naslovom "Holstein" obdržala šefa ruskega gardijskega huzarskega polka v Grodnu, do čim označenje pod naslovom "Preussen" manjka. Ruska carica je tudi obdržala naslov lastnice drugega pruskega gardijskega dragonskega polka, in istotako angleška kraljica lastništvo huzarskega polka kneza Blucherja v Stolpu.

Od nemških zavezniških knezov je naveden v koledarju edino še veliki knez oldenburški kot šef ruskega polka, a od pruskih princev edino princ Henrik. Edini član angleške kraljeve hiše, ki je še šef pruskega polka, je vojvodinja Connaughtska, hči pruskega princa Friderika Karla, do čim se je nje soprog odrekel pruske feldmaršalske časti in naslova šefa huzarskega polka v Rathenovu.

Vsi ruski veliki knezi so se odrekli častnih naslovov v nemški vojski. Na čelu vsem stoji veliki knez Nikolaj Nikolajevič. Tudi sam veliki knez Ciril, ki slovi kot prijatelj Nemcev, je po višem nalogu izstopil iz zveze nemške mornarice a la suite. Istotako ni več med avstrijskimi nadvojvodi nobenega šefa ruskega polka. Vojvoda Cumberlandski se je tudi odrekel časti generala a la suite v angleški vojski.

Razna odlikovanja, redovi pri drugih socialnih razredih se niso tako lahko vračali. Tako imajo diplomate celo vrsto tujih odlikovanj. Nekateri nemški učenjaki in umetniki so vrnili tuja odlikovanja, do čim so drugi izjavili, da odlikovanj, dobljenih za kulturno delo, ki se bo po vojni zopet nadaljevalo, ne vračajo.

Japonska moč na morju.

Začetki današnje japonske vojne mornarice segajo do vse do leta 1873. Tega leta je namreč angleška vlada dala miškadu na razpolago nekoliko instruktorskih častnikov in moštva, vseh skupaj 30, pod poveljstvom Douglasovim. V Tokiju se je ustanovila mornariška šola in vežbanje častnikov in moštva se je vršilo odtlej po vzoru angleške "Naval Gennery School". Po šestih letih svojega delovanja so angleški instruktorji zapustili deželo. Pozneje se je mornariška šola prenestila v Etajmy in v Tokiju se je ustanovila višja šola za častnike. Poleg tega se je še ustanovilo nekaj topničarskih in torpedovskih šol. Mornariško moštvo se je rekrutiralo večinoma iz prostovoljcev.

Japonska ima štiri velika vojna pristanišča. Najstarejše je Yokosaka pri Yokohami. Zgradili so je francoski mornariški stavbniki. Največje vojno pristanišče je v Kure, kjer se nahajajo ne samo velike ladjedelnice, temveč tudi arsenal za izgotavljanje modernih jeklenih topov in jeklenih krogel velikega kalibra. Na tretjem mestu je vojno pristanišče Sasebo na Kyūšu s tremi doki. Četrto pristanišče je Maizuru, ki je bilo dokončano leta 1901. Peto vojno pristanišče se je imelo zgraditi v Murorou na Yezu. Vkljub temu razmeroma velikemu številu vojnih ladjedelnic je Japonska naročala večino ladij in topov v inozemstvu. V času kitajsko-japonske vojne leta 1894. je število slabejše japonske brodogradnje pokazalo svojo premoč nad Kitajci. Kako slabo se je godilo Rusom l. 1904. posebno v bitki pri Čušimi, je še v živem spominu.

Sedanje japonsko vojno brodogradnje je sestavljeno tako-le: linijskih ladij ima Japonska 14, grade se pa 4 linijske ladje. Največji linijski ladji ste "Kaivatšiu" in "Settsu", ki imate brzino 21 pomorskih milj. Posadka šteje 1100 mož. Ostale linijske ladje imajo posadke 778 do 1000 mož. Štiri najmanjše in najstarejše linijske ladje so: "Ivami", "Sagami", "Suvo" in "Hizen". Te ladje so bile prej ruska last in so se imenovali, dokler jih niso vzeli Japonci: "Orel", "Peresvjet", "Pobjeda" in "Retirzan". Od obrežnih oklopnih ima Japonska samo starejšo oklopnico "Apraksin", ki se imenuje sedaj "Okinošima". Oklopnih križark je 14. Najnovejše med njimi vozijo po 28 pomorskih milj. Posadka oklopnih križark šteje od 670 do 1100 mož. Tudi med temi ladjami se nahaja ena, ki je bila odvzeta Rusom, namreč "Aso", ki se je prej imenovala "Bajan". Število rušilcev torpedovk znaša 50, dva se pa še gradita, torpedovk je 30, med njimi 14 druge vrste. Podmorskih čolnov ima Japonska 13.

Japonci so si s svojo pomorsko močjo nedavno pridobili velik uspeh: na morju vsemogočna Angleška, ki je mislila, da ima ocean v svojem žepu, je morala poklicati na pomoč japonsko brodogradnje. Praktično so danes Japonci gospodarji Velikega oceana. Že nekako pred štirimi leti je pisal ameriški pisatelj Homer Lea: "Japonska ima sedaj vojsko in pomorsko nadvlado na azijskem obrežju severno od Honkonga. Kitajska je izrinjena iz teh voda, kakor tudi Rusija. Po zvezi Japonske z Veliko Britanijo je na zvijačen način iztrebljena angleška moč tudi v Tihem oceanu. Sedaj skuša Japonska izrinuti le še edino silo, da si prisvoji gospodarstvo v Tihem oceanu v polnem pomenu besede. Ta sila so Zedinjene države ameriške. Bodočnost Japonske je odvisna od raznih, Bodočnost Japonske je odvisna od raznih, na široko razdeljenih pomorskih oporišč, ki leže strateško tako, da se z njih morejo obvladovati trgovinska pota v Tihem oceanu.

† Ivan pl. Zajc.

Tiho, nestišno je ugasnilo življenje — tako pravi "Obzor" — ki je nekdanj dajalo toliko vsebine našemu narodnemu življenju: V kulturnem nacionalnem razvoju, ko je šlo za to, da se izpopolnjuje praznine, da se vsej narodni bitnosti poda izpopolnjena slika reprezentantnosti na zunan, a moč in intenzivnosti na znotraj, prišel je, kakor da je poslan od Previdnosti, da prevzame važno mesto, da bo zalival ovenelo rastlino, ki je potem vzcvela v cvetje, ki danes še razširja svoj vonj.

Umetniško delo Ivana pl. Zajca bodo presojala prihodnja pokolenja; ali stoji že sedaj neomajno: da je izpolnil veliko kulturno mislo, da je skozi desetletja vzdrževal kontinuiteto v naši glasbi od ilirske dobe pa do najnoveje evolucije, tako, da izpolnjuje pl. Zajc celo poglavje v naši najnoveji zgodovini — Zajc je utihnil za vedno v burnih časih, ko je javnost preokupirana po velikih aktualnih dogodkih. Ali hrvaška in slovenska javnost obrne za nekoliko časa pažnjo temu velikemu delavcu in umetniku, ki je toliko storil za narod svoj. Že njegov slavni "U boji" iz opere "Zrinjski", ki se toliko peva po naših slovenskih gajih, da je postal prava narodna last, in ki vsikdar ogreva in razvne mlade srca k žarki ljubezni do domovine, že ta zbor je jamstvo, da bo narod slovenski proslavil Zajčev spomin, dokler se bo razlegala slovenska in slovenska pesem po naših gajih. Zajc je hrvaški in naš: velik simbol skupnosti našega kulturnega dela in napredka. Ali število Zajčevih kompozicij je — legijon. In o veličini in sili njegovega duha pričča dejstvo, da je ustrezal notri v visoki starosti z isto svežostjo, z istim ognjem.

Ivan pl. Zajc se je rodil na Reki dne 3. avgusta l. 1834. — Oče njegov — Ōh pokoljenju — je bil kapelnik neke polkovne glasbe, a pozneje reke mestne godbe. Že v petem svojem letu je sviral na gošil in

glasovir ter nastopil javno v reškem gledališču. Kot gimnazijec je imel v šoli čisto pred seboj nelo mesto gramatike. Po dovršenih gimnazijskih studijah je hotel oče, da se sin posveti pravnim naukom. Ali po navorjanju nekaterih profesorjev, in sam videč njegov veliki dar za glasbo, ga je poslal na konzervatorij v Milan. Tudi tam se takol pogodili njegov veliki talent. Avstrijski locumtenens je hotel na vsak način pridržati Zajca v Milanu in ponudil so mu mesto podravatelja v slavnem gledališču "dela Scala". Toda po očetovi smrti se je povrnil v domovino in je postal na Reki kapelnik mestnega gledališča. Na Reki so tudi leta 1861. peli njegovo opero "Amelijo", ki je bil sprejeta z entuzijazmom. Ker pa si je želel širšega delokroga, je odšel leta 1862. na Dunaj. Tu so peli v "Karlteatru" — kjer je Zajc dobil mesto — l. 1863. njegovo opero "Momci na brod". Zajc je komponiral tudi celo vrsto operet. Na Dunaju je prišel Zajc v stike s hrvaškimi dijaki in to je rodilo preporod hrvaške glasbene umetnosti. — Ko se je ustvarila stalna hrvaška opera, so ga leta 1869. pozvali v Zagreb kot ravnatelja, nastopil je pri prvkrat kot dirigent orkestra dne 24. februarja l. 1870. Ravnatelj zagrebske opere je bil Zajc do leta 1889., ko jo je Khuen-Hedervary — odpravil. Zajc-ravnatelj je spravil na zagrebski oder največe svetovne opere. Njegove zasluge so velikanske za vse glasbeno življenje in posebno se za hrvaško pesem. Njegovo ime je zaslovelo po vsem slovanskem svetu. Koliko neštevil programov je dilo ime skladatelja Zajca tudi med nami Slovenci! Sploh je spadal maestro Zajc med najplodnejše sodobne skladatelje. — Zajc je umrl dne 16. t. m. ob 1/10 predpoldne. Bil je sicer veder do zadnjega, ali tožil je, da ga nekaj stišče okolo srca. Na večer pred smrtjo je še večerjal z dobrim tekom ter se razgovarjal s svojim sinom. Okolo 11 ure je legel k počitku in veli sinu: "Pusti me na miru!" Te besede je izustil z bolestinim tonom. Ob 6. uri zjutraj pa je nastopila agonija. Na velikem pokopniku se ne opaža nikaka smrtna borba. Preminul je blago in mirno.

Po nalogu bana so ga pokopali danes na deželne troške. Gledališče je zaprt v počaščenje velikega pokojnika. — Slava spomnu Ivana pl. Zajca!

Kaker v Sodomi in Gomori.

Dne 21. septembra smo morali v drugič odpotovati iz St. . . . Tri dni železniške vožnje, se je govorilo. Kam smo namenjeni, to se nam ni povedalo. A jaz sem to kmalu spoznal. Na neki postaji, kjer smo bili dalje časa, sem šel mimo vlaka. Moje domnevanje, da se nahaja naš cilj napisan na tovrstnih vozovih našega vlaka, je bilo pravilno. V lepih latinskih črkah je bilo čitati "Valencien", v bližini Lilla. Danes seveda še nismo tankaj, ker se je vršilo med potoma izmenjanje. Prvo noč tekom vožnje sem prespal. Do Saarburga je šel vlak jako počasi. Ko pa smo prestopili na belgijska tla, pa celo tako hitro, da bi pred vlakom jezdil lahko polž. Tako smo imeli vsaj priliko, da smo si ogledali učinke vojne v tej deželi. Že prve pokrajine niso bile nič drugega nego kup razvalin. Posebno vsi kraji, ki so se nahajali direktno ob železnici in ob cestah. Najprej smo se peljali skozi dolino Vesdre. Ne morem si misliti, da se nahaja kje na svetu še kak košček zemlje, ki bi bil lepši od teh nebesko krasnih krajev. Toda kar je ustvarila roka, je strahovito uničeno. Karakteristične so različne vrste razvalin. Dočim so posamezni krajci podobni kupu kamnov, kolov in razbitega hišnega orodja, se nahajajo po drugih krajih še močna zidovja, seveda vsa ožgana. Razvaline so seveda sadovi topov, le kjer so hiše tudi ožgane, je to pripisovati kaznim za napade civilnega prebivalstva. Spočetka listom, ki so prinašali te vesti, sploh tega nisem mogel verjeti. Toda potem, ko sem z lastnimi očmi videl, da so se nahajale med celimi vrstami požganih hiš še dobro ohranjene, nedotaknjene hiše, sem videl, da je bila vse to gola resnica, da strahovita kazen

ni uničevala kar na slepo, ampak da se je nedolžnim in nevtralnimi prizaneslo. Drugače si sploh ni mogoče razlagati, da je zamogla ostati kaka hiša v teh strašnih požarih nepoškodovana. Podobno izgleda tudi v okolici Charleroija in Chateleta. Tu so se izvršile grozovitosti na naših vojakih. Strašen je pogled na Dinant, Philippeville in Chimai. Krasno mestoce Marienbourg je skoro popolnoma uničeno. Vse te kraje je prebivalstvo popolnoma zapustilo. Strašne učinke naše težke artiljerije smo imeli priliko opazovati na trdnjavah Termonde, Maubeuge in Namur. V teh jamah, kajti luknje niso bile več, bi se čisto lahko kotalji voli. V Termondu je civilno prebivalstvo še iskalo mrtvece pod razvalinami. Razbiti topovi, posekana ogromna drevesa, napolnjeni municijski zaboji, izpraznjeni vinski sodi in ogromne množice vseh mogočih stvari so ležale prekripek. Čemu, sem se ponovno vprašal, je vprašal človek svoj duh, svoje sile in toliko zlata, da si ustvari te trdnjave, ki so bile takoj izpremenjene v nič. V Chimai je bilo še mogoče spoznati na razvalinah krasno arhitektoniko tamkajšnjega gradu. A za nas je bila pri teh strašnih pogledih merodajna le ena misel: Sreča, da ni to naša zemlja, ki je tako razdejana.

Naravnost pretresujoče in uničujoče vplivajo velikanski grobovi. Zdelo se mi je, kakor da bi postal naenkrat drug človek. Pogostokrat smo ležali cele ure, da celo poldrugi dan na enem prostoru. V nekem kraju v bližini Maubeuga je bila železnica najmanj dva kilometra daleč razrušena in napeljana potem dobesedno skozi stanovanja prebivalstva. Tri dni, sem rekel, se bomo vozili, a vozili smo se 12 dni. Živeža seveda nismo imeli za toliko časa s seboj. In kdor je bil mnenja, da se dobi za denar povsod vsega dovolj, ta se je prokletu zmotil. Zelodec je pač vsakemu godrnjal. Godilo se nam je še slabše kakor drugim četam. Kolikokrat so nas prosili drugi kruha, a morali smo jim povedati bridke besede, da ga sami nimamo. Mogoče so nas imeli za skope, četudi nismo bili in bi dali radi, samo da bi imeli. Na razpolago je bilo sicer vsega dovolj, toda kaj, ko je bilo dovažanje tako težavno. Doma se sicer sliši povsod: »Kaj želiš srček,« a v sovražni deželi o temi seveda ni govora. V Laonu, večjem mestu severne Francije, smo zvedeli, da se nahaja v bližini kolodovna pekarna. Tu ni pomagala nobena prepoved, noben ukaz, tu se nihče ni zmenil za odhajalna znamenja vlakov. V trenutku smo skočili preko vseh tirov, preplezali vse ptole in se splazili skozi vlake, ki so nam bili na potu. Straže in oficirji, ki so bili postavljeni poleg šotorov, kjer se je nahajal kruh, so smehljaje gledali, kako so izginjale cele gore lepega, svežega kruha. Naslednjega dne smo prispeli v čisto drugo pristanišče, kakor je bilo določeno prvotno.

Sličice iz vojne.

Pogreb ruskega vojaka. V rezervni bolnišnici v Chomutovem na Češkem je umrl za ranami ruski pešec Sergij Bierlsnik. Pogreb se je vršil z veliko slovesnostjo. Pokojniku so se izkazale enake časti, kakor umrli avstrijskim vojakom. Krsto je spremljala stotinja pehote in godba 92. pešpolka je igrala žalne koračnice. Za krsto so korakali tovariši pokojnikovi, ki se ležijo v tamošnji bolnici, avstrijski častniki in civilno prebivalstvo.

Princeznja in črnovojnik. Neki dunajski list poroča: Ko je pred kratkim v Kamencu, ko so se vozili tamkaj mimo vojaški transporti, izstopil neki črnovojniški bataljon, se je nahajala med damami oskrbovalne postaje na kolodvoru tudi soproga ruskega princa Friderika Viljema, ki biva na gradu v Kamencu. Ne da bi bila imela kako posebno znamenje, je stoječa v sredi med črnovojniki, razdelila darove mednje. Tedaj je pristopil k njej neki črnovojnik, ki je tudi sprejel dar od nje, ki je seveda ni poznal, jo tako vojaški po domače potrkal po rami in se pošalil: »Gospodična, ko se vrnemo, se pa vzameva!« — Oni dunajski list pa seveda ni povedal potrk, ali je dama odgovorila „da“ ali „ne“.

Nevarnost za ženske. Berlinski »Vorwaerts« opozarja na neki nečeden pojav, ki ga je potrebno kar najstrožje ožigosati v času, ko se može bore mesece in mesece v ljutih bitkah, doma pa sovodniki nastavlja svoje umazane mreže mladim ženam in vdovam. Prvi povod pa je dal za to izdajatelj vzhodnopruskega lokalnega lista »Lötzen Zeitung«, ki je v številki tega lista od 3. decembra dal objaviti sledeči oglas: »Mlade žene ali vdove, ki se zaradi vojne čutijo osamljene in jim nedostaja poznanja z gospodi, se prosijo, da dajo svoj naslov upravi tega lista.« — »Vorwaerts« pripominja: Redkokedaj smo

videli oglas, ki bi odkriteje oznanjal sovodstvo. Ta oglas je tem večje prostajstvo, ker se naravnost odkrito obrača na žene in vdove vojakov v vojni, ker se druge ženske ne čutijo kljub »vojni osamljenosti«. To je za vojaka na bojišču slaba tolažba, da se okrog njihovih žena doma smučajo — sovodniki.

»Kralj za en dan.« Stockholmski list »Swensk Dagbladet« priobčuje sledeči opis sedanjega življenja v Monte Carlu: V bolnišnicah v Monte Carlu zelo skrbno negujejo ranjence. Prebivalstvo jim pošilja piščance, slaščice, dobra vina in sladkega sadja. Strežejo jim sestre v belih oblekah, ki imajo edino željo, da zadovoljujejo njihove želje. Tu strežejo gospodje in dame iz najodličnejših francoskih rodbin. Edini njihov nakit je rdeč križ, znak usmiljenja in sočutja. Pogostoma prihajajo vojaški zdravniki, da vidijo, ali so bolniki že toliko okrevali, da morejo zopet v fronto. Nekega dne sem posetil hotel »Riviera Palace«, ki je izpremenjen v bolnico. Stopil sem v elegantni »bar« za zimskim vrtom, kjer so preje vodometi brizgali vodo v umetno napravljena dupla, kjer so svirali ciganski orkestri v rdečih frakih in je elegantno občinstvo srkalo draga vina in še dražje likerje. Danes se je spremenilo vse. Kjer so se prej nahajali posrebrni grčki šampanjskih in likerskih steklenic, se vidijo sedaj omare, polne blatnih vojaških čevljev, razmetanih na vse strani, in na njih se še drži francoska prst. Ti raztrgani čevlji pripovedujejo žalostne povesti. — Čudno je, kako se je v vojni uresničevalo pravilo naših otroških let. Tako sem videl, kako se je v resnici dogodila pravilca o »kralju za en dan«. Bil je neki mlad Parižan, sanjač, ki je hotel postati umetnik in pogostoma popeval s svojim sladkim tenorskim glasom: »Si j'etais roi« (»Ko bi bil kralj«). Toda usoda je hotela drugače in je napravila iz njega mehanika, ki pa je vendar vsak večer prepeval v zborih in je bil srečen, da se je nahajal v fantastičnem svetu gledališkega odra. Naenkrat pa je prišla vojna in vse se je izpremenilo. Mali Parižan je moral v fronto. Dali so mu vojaško sukno, nekoliko preveliko zanj, ali nosil jo je ponosno, kakor je nosil gledališke kostume. Pogostoma je v bitkah popeval svojo: »Ko bi bil kralj!« Ranila pa ga je nemška granata in nezavestnega so ga prenesli v lazaret. Ko se je zavedel, se je znašel v pozlačeni postelji, pod svilnatim baldahinom, in pred njim je bila deklica, vsa belo oblečena, z belo tenčico na glavi. Brisala mu je znoj s čela, nudila mu okrepila in ga stregla in negovala z vso ljubeznijo. Malemu Parižanu se je zdelo, da sanja. Dotikal se je pozlačene postelje in otipaval svilnati baldahin, da se prepriča, ali je vse to res. Pred belo oblečeno deklico so se klanjali vsi. Imenovali so jo »visokost« ali »princeznja«. Ona se je sklanjala nadenj, mu izmivala rane in popravljala posteljo. Tedaj je spoznal, da so se uresničile njegove sanje in da je res postal »kralj za en dan«. To se je dogodilo leta 1914 v vojaški bolnici hotela »Riviera Palace« v Monte Carlu, kjer ranjenci leže v razkošnih dvoranah, v katerih so preje stanovali milijonarji in kjer je neka majhna princeznja postala bolniška strežnica. Mlada je, komaj 17 let šteje, in dedinja ogromnega imetja in dežele, v kateri se proizvaja zlato, kakor druge mleko in maslo. To je princeznja Charlotte, hči monakovskega prestolonaslednika, mademoiselle de Valentinis, in kakor se glasi njen pravi naslov: nasledna princeznja kneževine Monaco in Monte Carlo.

Razne politične vesti.

Amerikanski bogataš za Belgijo. Kakor poročajo newyorški listi, namerava znani amerikiški bogataš John D. Rockefeller izročiti amerikiškemu Rdečemu križu dar, znašajoč več milijonov dolarjev. Ves ta denar naj bi se porabil v podporo Belgijcem. Vsak teden naj bi se razdelilo en milijon dolarjev. Odposlal naj bi se tudi še eden parnik z živili v Belgijo.

Častna sablja prvemu poljskemu legjonarju-konjiku. »Kurjer Polski« poroča, da je pred več nego dvajsetimi leti — bilo je to 19. septembra l. 1893. — neki Jan Bartkowski, ki se je udeležil poljske revolucije leta 1831., izročil poljskemu nacionalnemu muzeju v Rapperswylu v Švic svojo konjiško sabljo s zlatim pasom in sicer z namenom, da se sablja izroči onemu, ki bi se kot prvi poljski konjik postavil v boj za neodvisnost Poljske. Poveljništvo poljskih legij je imenovalo kot kandidata za to častno sabljo poveljnika legijske konjice, V. Prazmowskega, ali kakor se imenuje s svojim legijonarskim imenom, Belina.

»Zelena« zastava proroka. Od pradavnih časov obstoji v vsej krščanski javnosti mnenje, da je sloviča zastava Mohamedova

zelena. Sedaj pa, po proglašenju »džihada«, smo drugače poučeni. Kakor se more sedaj videti v Carigradu, zastava proroka ni zelena, ampak — črna z belim naslovom. Sicer obstoji res tudi zelena zastava, ki je istotako zgodovinskega pomena za mohamedane. Je to zelena zastava Arabcev v Medini, ali ta nima nič opraviti s prorokom. Ta zelena zastava, ki so jo sedaj razvesili Arabci v Medini, je bila enkrat samkrat razvita v vsej zgodovini izlama, in sicer tedaj, ko je sultan Mohamed II., osvoboditelj Carigrada, zaukazal, naj se janičarji pokoljejo. Od tod izhaja brzokone običaj možimov, da morajo takozvani »šerifi« nositi zelene robce na turbanu.

Domače vesti.

Zimski šport v Bohinju in na Bledu. Na več prošenj iz Trsta in Gorice je Deželna zveza za tujski promet in turizmo na Kranjskem in Ljubljani vse potrebno odredila, da se bo tudi letos kljub izvenrednim razmeram mogel gojiti zimski šport. Sankališče v Bohinjski Bistrici je pripravljeno in bo odprto, kakor zadnja leta. Za prago Trst—Jesenice se bodo oddajali znižani vozni listki, posebnega športnega vlaka, kakor je to bilo pretečena leta, pa letos ne bo.

Poštni promet z zavitki o božičnem času. Z ozirom na izredno velik premet, ki ga je pričakovati o božičnem času, se občinstvo v lastnem interesu opozarja na sledeče: 1) Pošiljke morajo imeti čisto jasen in popoln naslov z natančno navedbo namembnega kraja (zadnje pošte). 2) Naslov na zavitku in poštni spremnici se mora popolnoma vjemati. 3) Naslov je treba napisati neposredno na omot pošiljke; če to ni mogoče, se napiše na papir, ki se z vso površino trdno prilepi na omot. Ako se pošilja v koših, vrečah in podobno, je treba naslov prilepiti na omot ali pa rabiti naslovne zastavice (tablice). — Naslovne zastavice tablice morajo biti iz lesa, močne lepenke, usnja, pergamena in slično in pritrjene na pošiljke tako, da ne morejo odpasti ali pa se odtrgati. 4) Predmeti, ki se drugače lahko pošiljajo brez omota z naslovnimi tablicami, kakor divjačina in podobno, se o božičnem času morajo poslati v oмотih, ker se sicer lahko izgube naslovi. 5) Sveže meso in predmeti, ki puščajo maščobo ali vlago, zlasti tudi ribe, naj se po možnosti pošiljajo v lesenih zabojih ali koših. 6) Na pošiljkah z živimi živalmi ter na dotičnih spremnicah mora biti navedena predpisana predodredba pošiljatelja kakor: a) »Če se takoj ne sprejme, nazaj!« b) »Če se takoj ne sprejme, prodati!« c) »Če se takoj ne sprejme, brzojavno obvestiti na moje stroške!« 7. Škatlje ali druge zaklopnice, ki ne nudijo dovolj trpežnosti in odporne sile, se pripuščajo samo na lastno odgovornost odpošiljatelja in sicer samo tedaj, če se ni bati, da bi taki omoti poškodovali druge pošiljke. Omotov, ki so bili že rabljeni in torej niso več dovolj trpežni, naj se ne uporablja znova; če pa se že upotrebijo taki omoti, se morajo odstraniti vse sledi poprejšnjega naslova. — Sploh se občinstvo opozarja, da je izredno važno, če se napravljajo trpežni naslovi; na ta način je mogoče odvrniti škodo, ki bi lahko nastala, če se izgube naslovi. — Priporočja se, da se pošiljkam priloži prepis naslova. 8) Na pošiljkah za Dunaj, Prago, Budimpešto in druga velika mesta je treba točno navesti stanovanje naslovljenca (okraj, cesto, ulico, hišno številko). Če so pošiljkatve v taka mesta podvržene užitnosti, se mora točno navesti vsebina na poštni spremnici kakor tudi na pošiljkah samih, in sicer po kakovosti in količini (kilogramih, kosih, litrih itd.). 9) Pri pošiljkah s povzetjem se mora »povzetje« in »povzetni znesek« označiti tudi na njih samih. 10) Vrednost, navedena v naslovu zavitka in na spremnici brez strugotin in popravkov, ne mora vjemati v črkah in številkah. Vrednostni zavitki morajo biti zapečateni po predpisih.

Velika zaloga in tovarna pohištva ANDREJ JUG - TRST
via S. Lucia 5. via Fabbri 10.
Bogata in lepa izbira finega in navadnega pohištva in tapetarij. Telefon 17-30. Svoji k svojim!

Novo skladišče Veliko skladišče klobukov
dežnikov, bele in pisane srajce, izladišk. platna žepnih robce, moških nogovic itd.
K. Cvenkel Trst Corso 28
Cene zmerne. — Postrežba točna. Narodna trgovina. — Narodna trgovina.

Zdravljenje krol!
Čaj »Tisočeri cveti« (Millefiori). Čaj kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, ki peče v lednici, kakor proti slabemu prebujanju in hemoroidom. — Jedna omota za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v vsaki dobri lekarni.
PRAXMARER — »Ai due mori«
TRST (mestna hiša) — Telef. 377.
Poštno pošteleva za izvažanje iz Trsta in franko ako se dopiše koda 1-141

Dnevnik „Edinost“ v Trstu
je izdal in založil naslednje knjige:
1. »VOHUN«. Spisal I. F. Cooper. — Cena K 1.60.
2. »TRI POVESTI GROFA LEVA TOLSTEGA«. — Cena 80 vin.
3. »KAZAKI«. Spisal L. N. Tolstoj. Poslovenil Josip Knaflic. — Cena K 1.60.
4. »PRVA LJUBEZEN«. Spisal I. Sjergievit Turgenjev. Poslovenil dr. Gustav Gregorin. — Cena 1 K.
5. »POLJUB«. Povest izgorškega življenja češkega ljudstva. Spisala Karolina Světa. Poslovenil F. P. — Cena 80 vin.
6. »BESEDA O SLOVANSKEM OBREDNEM JEZIKU PRI KATOL. JUGOSLOVANIH«. (Malo odgovora na škofa Nagla poslovno pastirsko pismo v pouk slov. ljudstvu.) — Cena 80 vin.
7. »IGRALEC«. Roman iz spominov mladeniča. Ruski spisal F. M. Dostojevskij. Poslovenil R. K. — Cena K 1.60.
8. »JURKICA AGICEVA«. Spisal Ksaver Sandor-Ojalski. Prevel F. Orel. — Cena K 2.—
9. »UDOVICA«. Povest iz 18. stoletja. Napisal I. E. Tomič Poslovenil Stefan Klavž. — Cena K 1.60.
10. JUG«. Historičen roman. Spisal Prokop Chocholoušek. Poslovenil H. V. — Cena K 3.—
11. »VITEZ IZ RDECE HIŠE«. (Le Chevalier de Mais'm rouge.) Roman iz časov francoske revolucije. Spisal Aleks. Dumas star. Prevel Ferdo Perhavec. — Cena K 2.50.

Prodajalnica ur in drugocenosti G. BUCHER
(ex drug Drag. Volkota)
Trst (nasproti prejšnji prodaj. D. Volkot)
Corso št. 35.
Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in kopljnih ur. Kupeje in menja stare ure in tudi srebrne s novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravila vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure.

KLAVIRJI
Bösendorfer, Gebrüder Stingl, Koch & Karselt, Wirth itd. se prodajajo in dajejo v najem po zmernih cenah proti gotovini kakor tudi na obroke. Uglasjanje. Vsakovrst. poprave.
Zavod Klavirji Zannoni
MARIO MALLY, Piazza S. Giacomo 2, II., Corso. Telefon 2-5.

Velika zaloga in tovarna pohištva ANDREJ JUG - TRST
via S. Lucia 5. via Fabbri 10.
Bogata in lepa izbira finega in navadnega pohištva in tapetarij. Telefon 17-30. Svoji k svojim!

Novo skladišče Veliko skladišče klobukov
dežnikov, bele in pisane srajce, izladišk. platna žepnih robce, moških nogovic itd.
K. Cvenkel Trst Corso 28
Cene zmerne. — Postrežba točna. Narodna trgovina. — Narodna trgovina.

IGNAZIO POTOCNIG TRST
ulica Riborgo št. 28, vogal ul. Beccherie (Podružnica v ulici Barriera vecchia št. 23)
Velika izbira moških in deških oblek. Črni in modri paltošs. Ranglan, Ulster v sivih in rujavih barvah. Suknje s kožuhovine. Velika izbira moških pletenic (maj). Rumene in modre obleke za delavce.
Izbera blaga za moške obleke. Sprejemajo se naročila po meri

Fratelli Rauber
Trst, ul. Carducci 14 (ex Torrente)
Zaloga ustrojnih koč
Velika izbira potrebščin za čevljarje. — Specialiteta potrebščin za sedlarje.
ZDRAVNIK
Med. Dr. Karol Perničič
ordinira od 11-1 pop.
Trst, ulica Bonomo 3/II. (nasproti Dreherjeve pivovarne).

Ivan Krže
Trst, Piazza S. Giovanni 1
Zaloga kuhinjskih in kletarskih potrebščin od lesa in plešamin, blazov vrst, zobov in kad, sodčkov, lopov, rešet, st in bankovrstnih kočev, jersbasev in metal bar mnogo drugih v to stroko spadajočih predmetov.
Priporočje
svoje trgovino s kuhinjsko posodo vsake vrste vodi od poročlana, zemlje emalja, kosičarje ali ciska, nadalje posamantorje, kletke itd. Za gostilničarje pipe, kroglje, sesalje in steklene posode za vino.

Točne ure prodaja Emilio Müller
najuglednejša in najdenrejša prodajalnica ur v Trstu, ulica S. Antonio (vogal ulice S. Nicolò)
Velika izbira
verticiz, zlatih, srebrnih, kakor tudi stenskih ur vsake vrste l. t. d.
Ustanovljena l. 1889.

JOSIP STRUCKEL
Trst, vogal ul. Nuova-S. Caterina
Nov prihod volnenga blaga za moške, in ženske, zeifr, batist in perljiva svila za jopice. — Svilenora in okraski zadnje novosti, velik izbor izgotovljenega perla in na metre, spodnje srajce moderci. Vezenine in drobnarije, preproge, zavese, trižj po izjemno nizkih cenah.

Caffé Nuovo
(NOVA KAVARNA)
Trst, Piazza Barriera-Settefontane
Prva udobnost. Bogata izbira čamnikov. Prvovrstno pijače. Hladila vseh vrst. Bujardi Seifert. TELEFON 15-81.
Poleg kavarni se nahaja tudi izvrsten BUFFET, kjer se prodajajo mrlja jedila, vino in Dreherjevo pivo. Sprejema se naročila na dom. Priporočja se udani
Franjo Abram, lastnik.

Velika zaloga in tovarna pohištva ANDREJ JUG - TRST
via S. Lucia 5. via Fabbri 10.
Bogata in lepa izbira finega in navadnega pohištva in tapetarij. Telefon 17-30. Svoji k svojim!

Novo skladišče Veliko skladišče klobukov
dežnikov, bele in pisane srajce, izladišk. platna žepnih robce, moških nogovic itd.
K. Cvenkel Trst Corso 28
Cene zmerne. — Postrežba točna. Narodna trgovina. — Narodna trgovina.

A. Sbogar kovač, mehanik in elektrotehnik - z delavnico za nikeliranje, posrebrnenje, bakranje i. t. d. i. t. d.
Trst, Via Gaetano Donizetti št. 5. - Telefon št. 126, Rom. IV.
Popravlja priprave za točenje piva, motorje na gas in benzin, sesalje, silvalne stroje, motocike, bicikle in izvršuje druga dela, ki spadajo v stroko nehankov, priprave za električno razsvetljavo, električne motorje in vdiagonalnice, električne zvonce, telefona in vsako delo elektrotehnično. — Zaloga Zarnic, stekel za gas in elektrike in drugih vsakovrstnih predmetov.